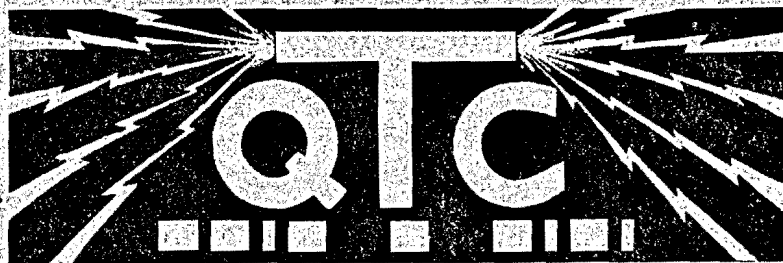

Nr 6.
Juni 1935.

Redaktions:
Ing. H. Eliason,
SM6WL,
Box 8,
Motala

ORGAN FÖR SVERIGES SÄNDAREAMATORER

Editorial.

Det under pingsten i Göteborg hållna sammanträdet mellan representanterna för de till IARU anslutna föreningarna i Norge, Danmark och Sverige är början till ett nytt kapital i den skandinaviska kortvägshistorien. Det är ett glädjande faktum att vi nu kunna räkna med ett ökat och alla parter gagnande samarbete mellan respektive föreningar. Som en röd tråd genom besluten går att sändareamatören måste vara trogen sitt eget lands förening och att olicensierade stationer på allt sätt skola bekämpas, beslut vilka enbart de rättfärdiga inkallandet av denna kongress. Frågan om startandet av en skandinavisk amatörtidning är visserligen ännu ej avgjord men vi få hoppas att respektive föreningar ej skola lägga något hinder i vägen för förverkligandet av denna goda idé.

Från distrikten.

SM 1-2-3.

Maj visade i stort sett samma condsegenskaper som april på 80 mb. Kvällsqsos med god styrka och med försämring på morgonsidan. På kortare håll har snabbfading varit rätt besvärande. Dagarna helt omöjliga. På 40 mb som förut, och 20 mb förbättrat för DX. Aktiviteten ofta uppe i 6 stationer pr kväll på 80 mb. IYF, IZR, 2VP, 2VG 2WB, 3XJ.

-XJ ber även denna gång via denna rapport få tacka alla som hjälpt him till förstaplaceringen i Pasktesten. Har DX'at en hel del på 20 mb, men ligger f.ö. ett par kvällar i veckan på 80 mb. Sedan början av juni får han emellertid bara lyssna, då ledningsnätet under ngn månad är stängt för reparation. Om

-VP kan förtäljas en hel del. Har bland många DX bl.a. lyckats få qso med vår canadian SSA-member, VE2DR, och glädjen var helt naturligt ömsesidig, så nu har 2DR äntligen fått sitt efterlängtrade SM-qso. Vidare har han fått sydamerika, vilket tidigare skiljt him från WAC. Congrats. Har även skickat efter 2 st. 5 mb transceivers från USA, vilka skola upprätthålla förbindelsen mellan fastlandet och villan i skärgården. Duplexfonierar dessutom dagligen med WB, och hoppas på flere hams med duplexfoni. Lovar även inom kort komma med ännu en ham i Piteå. Med tx.

-O56 har sammanträffat med -YP i Boden, och vi hoppas få höra även -YP under call VG. Ber även övriga hams som "råkat" hämnas i Boden sätta sig i förbindelse med honom.

-2R har fått sina första DX, en #1 och en #7, och -YF trivs på 80 mb numera med sin fina fone.

-WB själv slutligen tackar så vy för den ära som blev resultatet av testen. Den nya racken blev en hel

möbel, en funktisorgie i svart och gult, och så stor att op får sitta i en dörröppning. Underdelen består av ngt liknande ett skrivbord med plats för nyckel och bug. Sedan stationen inrymdes i denna blev 6 stolar och 3 bord lediga, och f.ö. bittrade det upp chackinteriören. RK20 införlivat i rörparken, och ger redan nu ett fb resultat. Ett verkligt fint rör. Suppressorgallermodulering. Huvudsakligen SM-qso varje dag, och inga dx.

Från OH2PQ erfares dessutom att hans QSO's kulminerat i en förlovning. Congrats, men synd att hans workingtid skall bli ytterligare beskuren. Hi.

Med vy 73

-WB

Något om duplexfoni i SM2.

För en tid sedan började 2VP och 2WB göra en del försök med duplextelefoni i det vällovliga syftet att göra monologerna till ett verkligt telefonsamtal, och förkorta tiden för ett qso. Som det lyckades över förväntan och det icke är så roligt att vara allena med en så fin sak, skall våra anordningar beskrivas i den förhoppningen att flera av SM-fonihamsen göra sammaledes. När man börjat med duplexfoni inser man till fullo att ett foniqso börjar bli fullkomligt i och med det.

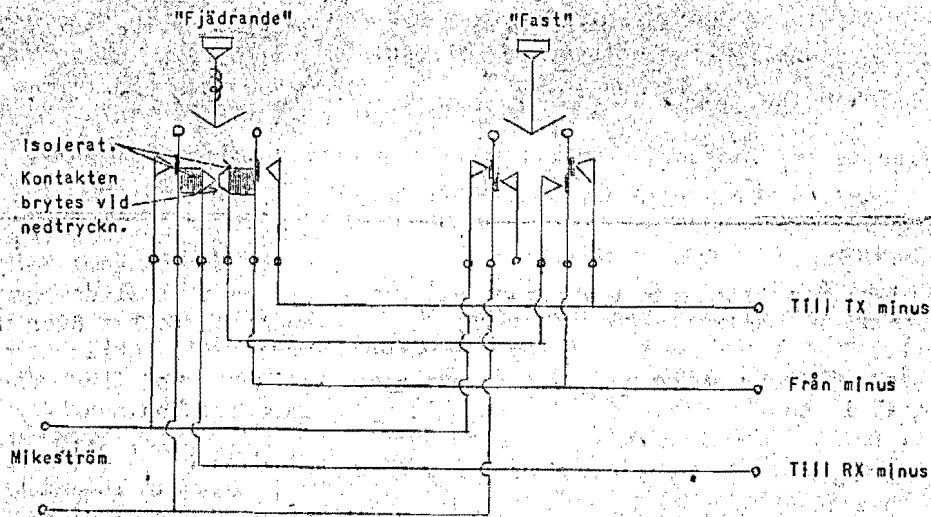
Att ha RX och TX igång samtidigt går ju inte, då RX blir blockerad, och även om man skulle kunna ordna det skulle det uppstå lågfrekvent återkoppling mellan stationerna. Därför gjordes försök med en liten tangent som trycktes in när man skulle prata och släppte upp vid lyssning. Vi gingo två olika vägar, men principen är densamma. Man behöver alltså inte säga "kom" eller "over" när man slutat prata, utan motstationen hör ju genast den andra släpper tangenten.

Hos mig bryter knappen minus i hela tx, co-fd-modpa, och kopplar in den på rx. Knappen som höres är obetydlig trots att effekten är 50 watt. Till att börja med var jag rädd att tx ej skulle "självsstarta", men det gjorde den ok. VP däremot bryter primären i HT-trafona till tx och glödströmmen i rx då denna är batterimatad, för att ej få brum i RX. Anordningen kräver dock knappar för HT.

För att slippa sitta och hålla på knappen hela tiden, vid exvls vanligt fone eller CW har bredvid denna knapp placerats en annan men med fasta lägen, och huru dessa kombinerats visar figuren. Bägge omkopplarna äro av telegrafverkets tvåpoliga-tvåvägstyp, varav blecken på den ena flyttats om en smula. Omkopplarna sluter även mikroströmmen. (Se fig. 3 nästa sida.)

Knapparna således oberoende av varandra, med skillnaden att man får hålla hela tiden på den vänstra vid fone.

Känhända ginge det att helt automatisera denna anordning, och som satte igång tx så fort man började prata. Se artikeln i Populär Radio nr 5 1935 om "den högtalande telefonen." Därvid blir dock ett mycket känsligt och driftsäkert relä nödvändigt; exvls bild-

radiorelä, av. med ngn slags fördröjning.

Nästa gång hoppas jag vi träffas med duplexfoni då denna har telefonens alla fördelar, men saknar dess stora nackdel ----- periodavgiften. Den enda nackdelen är, att en lyssnande station nästan får nöta upp sin mottagarekondensator för att hinna med att ställa om den och lyssna på båda stationerna. Hi.

SM2WB.

SM6.

Under den gångna månaden har ett par nya sexor dykt upp i SM-etern, nämligen -UI och -UP och de välkomnas härmed. Good luck oms.

QRN har nu börjat bli besvärande på 2.5 MC varför det är svårt att worka där särskilt på kvällarna då dessutom QRN'et gör sitt till att minska nöjet av QSO'na.

För det nordiska meetinget i SAB under pingsten redogöres på annan plats. Red. hade nöjet att sammanträffa med de ufb representanterna för de respektive länderna och passar på att tacka OM -UA därför.

-SS är nu förlorad för kortvägen för en tid. Gifter sig i midsommar. Lycka till!

-UJ har fått hem sin YK (-176) igen och är nu QRT i två månader. Avslutade säsongen med ett W6 -QSO på 14 MC.

-UQ: Nu i Ulricehamn där stationen är under byggnad.

-XT tränar -159 i morse regelbundet och är flitigt i luften. 40 m lång Hertz uppsatt och under utprovning.

-159 rekommenderar användandet av permanentdynamisk högtalare i st. f. hörtelefon till RX'en. Anser den mera lätt driven. (Duger också till fb mike & Red.)

-VR: Pse hur QRYL?

-WL semesterar i Varberg (utan portable!) Zepp 20 m med 10 m feeders uppsatt. Suppressorgoldmod. på RK20 går ufb. OX bl.a. VS6 och SM7UU på 14 MC.

73

DL6

SAB-rapport.

Från SAB förekommer inget nytt, vad de särskilda medlemmarna beträffa. Som ju alla vet, har det varit konferens av stor betydelse här i pingst, varför

SM6UA haft ett väldigt bestyr med organisationen av det hela, samt haft en del femmor som gäster.

-VX har fått varit ciceron och haft personligt QSO i sin lya av femmorna och -WJ. Håller annars på att greja med Polisverkets radioanläggning. Kärran blir på ca

500 wattar och 103 meter.

-UB var sist på Bermudasöarna, men har fått påsjuka.

-YM har slutat på Chalmers för i sommar och kommer nu att låta höra sig från Skee.

Från övriga häms har ingenting avhörts, men de komma väl, när den sista sommarvarmen försvinner.

73

SM6VX

SM7.

-XY startar cykeltur efter midsommar för besök i LA. Skall hälsa på häms i Oslo och Bergen. SM7-alburet tycks gå i stöpet p.g.a. medlemmarnas ovilja till skriveri. (Synd om en så god idé - Red.)

R.S.T - förkortningarna.

Från OH2PQ har följande förklaringar över RST-skalan kommit.

R = readability; S = signal strength; T = tone.

R 1 Oläsbart

2 Knappast läsbart - enstaka ord uppfattbara

3 Läsbara med måttlig svårighet

4 Läsbara med praktiskt taget ingen svårighet

5 Perfekt läsbara

S 1 Sigs knappast uppfattbara

2 Svaga sigs

3 Ganska goda sigs

4 Goda sigs

5 Mycket starka sigs

T 1 Extremt rå - rullande ton

2 Mycket rå AC-ton - intet spår av musikalitet

3 Rå, lågtoppad AC-ton - något musikalisk

4 Ännu rå AC-ton - moderat musikalisk

5 Musikaliskt modulerad ton

6 Modulerad ton, något spår av vissling

7 Nära DC-ton - filterkrusning

8 God DC-ton - med ett spår av krusning

9 Renaste DC-ton

Om tonen visar sig vara kristallstyrd tillägges ett X efter motsvarande siffra.

Ex. på användning: RST 449 X.

Möjansvenskt meeting

Den 1 och 2 juni avlade -UJ och -WL besök hos det numera rätt manstarka Örebro-gänget. Inbjudan hade utfärdats av -YU som också bistod oss i (med) vått och torrt både då det gällde att visa sevärdheterna (med särskild vikt lagd på de kortvägiga) och vid restaurangbesöken! -YU's station med Hammarlunds "Comet Pro" -RX och övriga fb grejor tillvunno sig vår livliga beundran liksom också -WZ's och -185's utrustningar. Vi hade även nöjet sammanträffa med RX -SMXN som fortfarande är mycket kortvägsintresserad och f.ö. starkt funderar på en come-back i etern samt -UH som är ny i gamlet och en mycket lovande yngling.

Vi be att på detta sätt få framföra vårt djupt kända tack för en trevlig samvaro. -WL

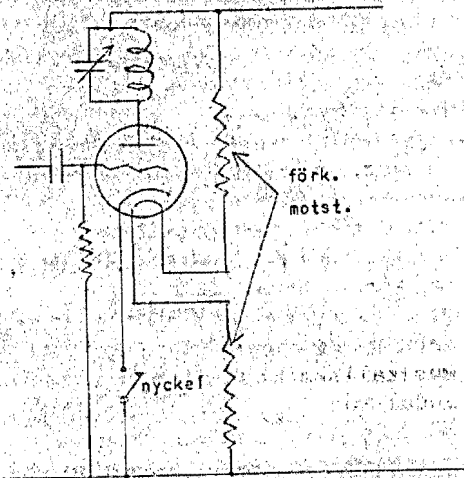
Tips:

Att nyckla i anodspänningens minusledning, då man har likström "i väggen" verkar något paradoxalt, men är ej så omöjligt.

Vid användning av direkt upphettade rör, blir man tvungen att använda separat glödströmsbatteri, men om indirekta rör sitta i tx, kan nycklingen ske i katodledningen.

Detta lär ha försökts av flera hams men har brukat resultera i förstörda rör, s.k. malörer, då överslag inträtt mellan glödtråd och katod.

De flesta i handeln förefintliga indirekta rör hålla endast för c:a 150 v. mellan glödtråd och katod. Vid lyft nyckel faller hela anodspänningen här, såvida man ej enligt skissen förlägger rørets glödtråd till förkopplingsmotståndets mitt.

Om vi t.ex. ha ett N30 eller en 48, som skall drivas på 220 v. blir då maximala spänningen glöd/katod endast 125 v. mot 220 v. om glöden lägges närmast minus.

Fördelen med att bryta i minusledningen, "mittappen", är, som nog de flesta veta, att brytningen sker mycket snabbare, säkrare och fritt från gnistbildning, än vad som sker om samma strömstyrka brytes i plusledningen, beroende på, att spänningsfallet över nyckelkontakten i brytningsögonblicket verkar som negativ gallerförspanning och snabbt "stryper" anodströmmen.

Modulatorkontroll.

Det kan ibland vara av intresse att ha en kontroll på modulationen i en fonetx. En kondensator, en potentiometer samt ett indikator-rör är allt vad som behövs. Under teknad har utfört en klass B mod. på 30 watt som är avsedd att användas för anodmodulering. Modulatorn disponeras för närvarande av WZ här, och tycks gå bra. Indikator-røret är till stor hjälp, det monterats i botten på mikrofon-stativet och här man då en elegant kontroll för överstyrning.

Vid en större modulator för anodmodulering lämnas styrspänningen till røret utan vidare av slutsteget, koppling enl. schema 1. Vid en mindre modulator t.ex. för supressor-modulering av RK20 måste man antagligen lägga på en viss likspänning enl. schema 2 ty växelspanningarna från modulatorn torde knappast uppgå till rørets tändspänning.

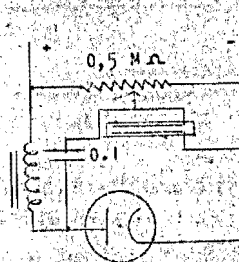

Fig. 2.

- Materiali:
 | kond 0,1
 | pot. 0,5 m.
 | glimrør
 (Indikatorrør, Osram)

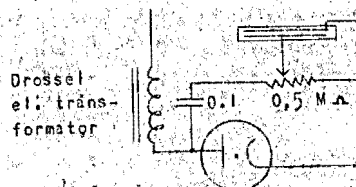

Fig. 1.

Man kan sedan ställa in rörets glimpe-
lare medelst potentiometern så att den vid
en viss modulering stiger till en bestämd
höjd när man talar i mikrofonen; när inga
växelspänningar utgå från modulatoren är rö-
ret mörkt.

Kopplingen kan utföras både vid enkel-
och push-pull steg, i senare fallet använ-
des endast ena röret i slutsteget för indi-
katoren; snedbelastningen har ingen praktiskt
betydelse.

SM5-185

QSO-lista SM5SX 3/6 - 5/6 1935 14MC
TX: Den i QTC omnämnda med 100 w input vid
220 v. anodspänning. Antenn: Dipol med
avst. trafo.

W1ALW, W1BLI, W1BSZ, W1TS, W2FU, W2GOX,
W2GRG, W3EAM, W6BAM, W6CXW, W6EGH, W6ENV,
W6GRL, W6GRX, W7AMX, W7BAC, W7DL, W8BTI,
W9BMX, W9JFB, W9BTW, W9PST, VE2GA, VE4HJ,
J3DE, F3MTD.

Ljudstyrkan i allmänhet 5 à 6.20 % av
rapporterna R7.

F3MTD är en trevlig kurre. QRA Mar-
tinique i Oceanien.

Ny rörtyp.

I juni numret av QST beskrives ett ny-
ligen i marknaden utsläppt rör RK-100 av-
sett att matas från lågspänt DC-nät (110 v).
Röret, som är gasfyllt liknar närmast en
triodyd med mycket låg anodimpedens. Två RK-
100 i push-pull ge ej mindre än 12 w.
audio-power!

28MC skeds.

ON4AU: CQ TEN dagligen 0715 - 0730, 12.15 -
12.25, 20.30 - 20.45. Dessutom söndagar
10.30 - 10.45.

OK1AW: CQ TEN lördagar 12.30 - 12.40 och
16.00 - 16.10 samt söndagar 12.30 - 12.40.

PY1AW: lyssnar dagligen omkring 13.30.
Tiden angiven i GMT.

Radio SM5-156 påpekar att hans QRA, Nyhammar, ingår i
femte distriktet. Genom någon förväxling har han i den
gamla medlemsförteckningen förts under distr. 6. Vi hop-
pas denna rättelse skall undanröja vidare missförstånd.

Morselegrafapparat
(L.M. Ericssons) säljes billigt.
SM5-160, G. Sahlberg, Box 64, KRYLBO.

Kongress i SAB.

Som redan meddelats i dagspressen har i pingst hållits
en kongress i Göteborg mellan delegerade från resp. sty-
relser i de tre nordiska ländernas kortvägsorganisationer
Från NRRL, som tagit initiativet till denna konferens,
deltogo LAIV, Red. B.Th. Fjeld, Oslo och LAIV, Ing. O.
Larssen, Oslo, från EDR OZ2E, Hr. E. Ellasen, Vaniöse,
och OZ1D Hr. A. Flensburg, Ringsted samt från SSA vår
ordf. SM6UA och SM5VK. Finland var även inbjudet, men
hade ej sänt någon delegat.

Enligt överenskommelse uppdelades konferensen i två
sammanträden, ett förberedande på Pingstdagen, då aktu-
ella spörsmål föredrogs och diskuterades, samt ett sam-
manträde följande dag, då kongressen fattade beslut.
Båda dessa sammanträden hölls hos SM6UA, som välvilligt
ställt sitt hem och sin station till förfogande.

Till ordförande under kongressen valdes LAIV och som
sekreterare fungerade OZ1D och SM5VK. Förhandlingarna in-
leddes med att en representant från vardera av de tre
länderna fick redogöra för sin förenings syfte, organisa-
tion etc. varpå vidtog en livlig och givande diskussion
om de erfarenheter och resultat som vunnits. Sedan över-
gick man till de ärenden, som skulle behandlas av kon-
gressen, och uppdrogs åt sekreterarna att sammanföra
dessa till en föredragningslista för påföljande dags
sammanträde.

Vid detta senare möte enades man om att bilda ett
nordiskt förbund mellan härvarande till IARU anslutna
kortvägsamatörsammanslutningar och som namn på detta för-
bund valdes "Nordisk Radio Amatör Union" (NRAU). Betr. de
av kongressen fastställda stadgarna kan meddelas följande
utdrag ur desamma:

Förbundet skall arbeta med spörsmål som äro av neme-
samt intresse för de anslutna amatöroorganisationerna.

Styrelsen skall bestå av 6 medlemmar, 2 från vardera
föreningen. Av dessa väljas en president samt två vice-
presidenter, en från vardera av de två övriga länderna.
Dessa styrelsemedlemmar väljas av förbundets årsmöte.
De övriga, en från varje land, väljas av landets egen
organisation vid sitt årsmöte och skall denne, om för-
bundets president tillhör samma lands organisation, även
fungera som unionssekreterare.

Förbundet skall motarbeta all oöfvelig sändning....".
Till president valdes LAIV, till vice presidenter
SM6UA och OZ2E. Övriga tre styrelsemedlemmar blevo LAIV,
OZ1D samt SM5VK. LAIV funktionerar således som unions-
sekreterare.

Bland övriga ärenden behandlades även det danska
anbudet om en gemensam tidning och kongressen beslöt
framlägga frågan till yttrande på resp. organisationers
nästkommande årsmöten.
Till sist fastställdes att förbundet skall hålla årsmöte
varje sommar, om möjligt i samband med "läger", och för
nästkommande år (1936) i Oslo.

Ordf. framförde därefter kongressens tack till SM6UA
för all gästfrihet och förklarade därefter detta första
NRAU-årsmöte avslutat.

Utrymmet i detta nummer tillåter ej en uttömmande
skildring av denna betydelsefulla kongress, men skola vi
senare återkomma med kompletterande upplysningar.

SM5VK.